

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 7 september 2020

Datum GS-besluit : 6 oktober 2020

Vragen nr. 99

Vragen van de heer **W. Hoogervorst** (SP) over Archeologie Limmen

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 7 september 2020 door het lid van Provinciale Staten, de heer **W. Hoogervorst** (SP), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Aan de Visweg in Limmen (gemeente Castricum) is nieuwbouw gepland.

Limmen ligt in het Oer-IJ-gebied, één van de tien gebieden die door de provincie Noord-Holland als ‘archeologisch belangrijk gebied’ zijn aangemerkt. De locatie ligt bovendien hemelsbreed nog geen 8 km verwijderd van het Huis van Hilde, het archeologiecentrum van de provincie. Bijna onder het oog van Hilde dus...

Vanwege de archeologische status van het gebied is vooronderzoek verricht, waaruit bleek dat er onder andere sporen aanwezig zijn uit de bronstijd (2000-1100 v.Chr.). Over deze vroegste bewoning van de strandwal is nog weinig bekend. Deze unieke vondsten kunnen een prachtige inspiratiebron zijn voor de inrichting van de hier geplande nieuwbouw ‘Limmer Linten (fase 3)’.

In het voor nieuwbouw aangemerkte areaal wordt 3400 m² archeologisch waardevolle ondergrond bedreigd door de geplande werkzaamheden. In haar rol van bevoegd gezag heeft de gemeente echter besloten om minder dan 400 m² archeologisch te laten onderzoeken. Hierbij zijn onder meer paalsporen gevonden die wijzen op bewoning in de bronstijd, en zelfs een grafheuvel.

Namens de Archeologische Werkgroep Limmen is bij de provincie een verzoek ingediend om in het kader van het Interbestuurlijk Toezicht op te treden richting de gemeente Castricum. Dit omdat het door de gemeente gevoerde beleid op dit punt tekort schiet; er is een zeer restrictieve keuze gemaakt om een heel klein deel van het bedreigde gebied op te graven en de rest verloren te laten gaan.

INLEIDING ANTWOORDEN

De provincie Noord-Holland is op twee manieren betrokken bij de archeologie in de provincie: enerzijds via het eigenaarschap van archeologische vondsten en collectie en voorts via de 10 archeologiegebieden.

De provincie houdt ook toezicht op de wettelijke taken van de gemeenten door middel van het Interbestuurlijk Toezicht (IBT)¹. Gemeenten hebben de vrijheid om hun beleid naar eigen inzicht in te vullen binnen de kaders van de wet. Het team IBT van de provincie controleert op een aantal domeinen jaarlijks of de gemeente haar taken naar behoren uitvoert (systematisch toezicht). In het IBT-beleid 2018-2021 is niet gekozen om het archeologiebeleid van gemeenten op systematische wijze te controleren. Wel is het mogelijk voor burgers en bedrijven om een incident te melden bij het team IBT. IBT kan echter geen vervanging zijn voor een juridische procedure. Daarom kan alleen worden ingegrepen wanneer de melder geen andere rechtsmiddelen tot zijn/haar beschikking heeft. De casus Zandzoom Limmen is inderdaad bij team IBT gemeld, maar de melder had nog andere juridische mogelijkheden tot zijn beschikking.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Bent u bekend met deze ontwikkelingen in een provinciaal archeologisch belangrijk gebied?

Antwoord 1:

Ja, er heeft ambtelijk overleg plaatsgehad met de gemeente Castricum en diverse artikelen in de kranten over deze casus zijn bekend.

Vraag 2:

Heeft u de gemeente Castricum gewezen op het archeologisch belang van dit gebied?

Zo nee: waarom niet?

Zo ja: wat was de reactie van de gemeente Castricum op deze opmerking?

Antwoord 2:

De gemeente Castricum is in algemene zin al lange tijd op de hoogte van het archeologische belang van het Oer-IJ gebied, door tal van werkcontacten tussen de twee overheden en ook door de aanwezigheid van Huis van Hilde met vele tentoonstellingen, evenementen en publicaties over deze regio. De specifieke campagne ter 'informatie en inspiratie' in het Oer-IJ gebied (onderdeel uitmakend van de 10 provinciaal belangrijk geachte archeologiegebieden), staat voor 2021 gepland.

In een gesprek met de gemeente werd naar voren gebracht dat het beleid van de gemeente op de juiste wijze was toegepast en het archeologisch onderzoek op een goede manier is uitgevoerd. Ook meent men dat het bebouwen van de gebied goed samen kan gaan met 'behoud in situ' van de vindplaats, ook al is deze daarmee voorgoed voor onderzoek ontoegankelijk. Omdat het omgaan met archeologische waarden in de ruimtelijke ordening de verantwoordelijkheid is van de gemeente hebben wij als provincie geen opvatting over dit thema.

Vraag 3:

Bent u van plan om, in het kader van het Interbestuurlijk Toezicht, conform het verzoek van de Archeologische Werkgroep Limmen, op te treden richting de gemeente?

¹ https://www.noord-holland.nl/Bestuur/Interbestuurlijk_toezicht

Graag een toelichting op uw antwoord en stellingname in deze.

Antwoord 3:

Nee, de gemeente komt namelijk bij het uitoefenen van deze taak beleidsvrijheid toe en zij is zelf van mening dat ze hier voldoende ruimte heeft geboden voor archeologisch onderzoek. Het interbestuurlijk toezicht kan alleen ingrijpen wanneer een gemeente haar wettelijke taken niet of niet goed uitvoert. In het geval van 'Limmer Linten' is echter niet geconstateerd dat de gemeente de wet overtreedt of een wettelijke taak verwaarloost.

De casus van de zandzoom Limmen is ook als incident gemeld bij het team interbestuurlijk toezicht. Interbestuurlijk toezicht (IBT) kan alleen optreden wanneer de melder van het incident de juridische procedures richting de gemeente heeft doorlopen en geen gang naar de rechter mogelijk is. De mogelijkheden van IBT tot ingrijpen dienen niet als vervanging van een bestuursrechtelijke procedure. Het team interbestuurlijk toezicht heeft de melder erop gewezen dat deze persoon een zienswijze op het bestemmingsplan kan indienen bij de gemeenteraad. De raad beslist bij vaststelling van het bestemmingsplan of en eventueel op welke wijze, de zienswijze wordt overgenomen in het nieuwe bestemmingsplan. Als de raad de zienswijze niet overneemt kan de melder in bezwaar gaan bij de raad van state.

Vraag 4:

Als (3) met "JA" is beantwoord: gaat u de gemeente sommeren om bij het vervolg van de werkzaamheden in het kader van de nieuwbouwplannen een groter areaal, bij voorkeur vlakdekken, archeologisch te (laten) onderzoeken?

Zo nee: waarom niet?

Graag een toelichting op uw antwoord.

Antwoord 4:

Zie antwoord op vraag 3.

Vraag 5:

Gaat u de gemeente inspireren om de vroegste bewoning van het strandwallengebied een inspiratiebron te laten vormen voor de inrichting van het nieuwbouwproject 'Limmer linten'?

Welke argumenten heeft u om dit wel, of juist niet te doen?

Antwoord 5:

Ja, zoals geschreven in antwoord 2 wordt binnenkort een campagne ter 'informatie en inspiratie' in het Oer-IJ gebied gestart, als onderdeel van het beleid voor de 10 archeologiegebieden. De gemeente Castricum (ambtelijk, bestuurlijk, maar ook middels archeologische- en historische lokale groepen) zal hierbij bij betrokken zal worden.

De keuzes die door de gemeenten gemaakt zijn bij de voorbereiding van de ontwikkelingen, maar ook in de uitvoering zijn voor de archeologie zijn niet per definitie voordelig geweest. Doel van de campagne is, zoals aangegeven, om de archeologie in de ruimtelijke plannen van de gemeente 'door informatie en inspiratie' een steviger plek te geven, onderzoek nauwkeurig uit te voeren, lokale groepen beter bij het onderzoek te betrekken en meer te communiceren over de resultaten van het onderzoek.

Vraag 6:

Bent u bereid om in het Huis van Hilde aandacht te besteden aan deze bijzondere archeologische vondsten in de gemeente Castricum, bijvoorbeeld in de vorm van een (tijdelijke) tentoonstelling?

Waarom wel of niet?

Antwoord 6:

In de permanente tentoonstelling van Huis van Hilde is het Oer-IJ het gebied waar de meeste wetenschappelijke en educatieve aandacht naar uitgaat. Diverse mensfiguren uit o.a. Castricum en Uitgeest, alsmede topvondsten uit onder meer Heiloo en Limmen vertellen het verhaal over dit gebied. Met de Stichting Oer-IJ (die de verspreiding van kennis over de cultuurhistorie van de regio bevordert) is een intensieve samenwerking op gang gekomen met jaarlijks vele evenementen, lezingen, enz. Bij de voorbereiding van de bekendmaking van de officiële museumregistratie en de presentatie van een nieuwe exploitant voor de horeca van Huis van Hilde, begin 2021 zullen provincie en gemeente nog contact hebben. Bij die gelegenheid zal GS deze casus nog aankaarten.